

Sygn. akt II UK 394/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku H. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 19 grudnia 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 3 kwietnia 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2013 r. Sąd Apelacyjny, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...], po rozpoznaniu apelacji H. G. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 14 marca 2012 r. umorzył postępowanie apelacyjne w zakresie żądania wypłaty emerytury za okres przypadający po dniu 22 listopada 2012 r. i oddalił apelację w pozostałej części. Sąd drugiej instancji ustalił, że emerytura została przyznana ubezpieczonej od dnia 1 grudnia 2008 r., i na podstawie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) podlegała zawieszeniu wobec nierozwiązania przez nią stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed nabyciem prawa do tego świadczenia.

Skarga kasacyjna ubezpieczonej, obejmująca wyrok Sądu drugiej instancji w części obejmującej oddalenie apelacji i zawierająca wniosek o jego uchylenie w tym zakresie oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego – art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 ze zm.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się jednocześnie na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, istnienie rozbieżności w orzecznictwie i oczywistą zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.). Wskazała zagadnienie prawne sprowadzające się do oceny zgodności z Konstytucją zastosowania art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych do osób, które nabyły prawo do emerytury w czasie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Podniosła, że konieczne jest wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy pojęcia „nabycie emerytury” użytego w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12 (OTK-A 2012 nr 10, poz. 121), a w szczególności, czy należy je rozumieć w sensie nadanym przez art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, czy też ma znaczenie autonomiczne, rozumiane jako „nabycie efektywnego prawa do emerytury”, tj. uprawnienia do pobierania świadczenia emerytalnego, co włącza wnioskodawczynię i osoby znajdujące się w podobnej sytuacji do kręgu osób objętych wspomnianym wyrokiem Trybunału.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Uwzględniając, że o istotności zagadnienia, którego istnienie stanowi przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, powinien decydować brak jego stanowczego rozstrzygnięcia w dotychczasowym orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II PK 66/10, niepubl.), należy dostrzec zaprezentowane w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego stanowisko potwierdzające niekolizyjność zastosowania art. 103a ustawy o emeryturach rentach z FUS wobec emerytów, którzy uzyskali prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r. z zasadą ochrony praw nabytych i zasadą zaufania obywateli do Państwa i stanowionego przez nie prawa (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 330/12, z dnia 25 kwietnia 2013 r., I UK 593/12 i z dnia 24 kwietnia 2013 r., II UK 299/12, z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 4/13, z dnia 14 sierpnia 2013 r., III UK 117/12 i III UK 118/12 – niepublikowane). Sąd Najwyższy rozważył, że skoro Trybunał Konstytucyjny uchylił art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych tylko „w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy”, to poza zakresem przedmiotowym tego orzeczenia pozostają osoby, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2000 r., i których prawo do emerytury podlegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W tym kręgu pozostają osoby, które nabyły prawo do emerytury realizowane na podstawie art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, obowiązującego od dnia 1 lipca 2000 r. na podstawie art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 9, poz. 118) do dnia 8 stycznia 2009 r. na podstawie art. 37 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr 228, poz. 1507). Wskutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS obowiązuje w innym zakresie czasowym i w konsekwencji,

podmiotowym. Wątpliwość co do konstytucyjności dotyczyła zastosowania tego przepisu do osób, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury wówczas, gdy treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego i stażu ubezpieczeniowego, a realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia. Dotyczyła więc tych tylko osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 330/12, z dnia 25 kwietnia 2013 r., I UK 593/12 i z dnia 24 kwietnia 2013 r., II UK 299/12 – niepublikowane). Zastosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wobec wszystkich pozostałych emerytów, a więc tych, którzy uzyskali prawo do emerytury po dniu 1 stycznia 2011 r. i przed dniem 8 stycznia 2009 r., nie narusza wzorców konstytucyjnych zastosowanych przez Trybunał. W chwili nabycia przez tych ubezpieczonych prawa do emerytury nie mogło powstać po ich stronie przekonanie, że emerytura będzie im wypłacana bez rozwiązania stosunku pracy. Pozostanie w zatrudnieniu w chwili nabywania prawa do emerytury równało się z decyzją o zawieszeniu wypłaty emerytury. W wyniku zmiany prawa przez powrót dawnej regulacji po dniu 1 stycznia 2011 r. nie ustanowiono nowej, lecz tylko przywrócono regułę, stosowaną w czasie nabycia prawa do emerytury, więc jej ustanowienie nie stanowiło o nadużyciu ich zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Co więcej, nieobowiązywanie przez pewien czas (od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r.) wspomnianego warunku wypłaty emerytury mogło być dla nich tylko korzystne.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu (art. 398¹⁴ k.p.c.).